

برگزاری هفته قطر

سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در دیدار با سعدبن عبدالله آل محمودالشریف، سفیر قطر در ایران پیشنهاد کرد هفته فرهنگی قطر در ایران برگزار شود و از ظرفیت‌های نشر، رسانه، سینما و هنر ایران برای گسترش همکاری‌های دو کشور بهره بیشتری گرفته شود. به گزارش ایسنا، صالحی همچنین بر نقش رسانه‌ها در بهبود تصویرسازی دو ملت و ظرفیت سینمای ایران برای همکاری با قطر تأکید کرد. وزیر فرهنگ، روابط ایران و قطر را تاریخی و صمیمانه خواند و برگزاری هفته فرهنگی ایران در قطر را نمونه‌ای موفق از اجرای موافقت‌نامه فرهنگی دو کشور دانست؛ موافقت‌نامه‌ای که در سفر رئیس‌جمهور ایران به قطر امضاء شده است. صالحی در این دیدار همچنین با اشاره به جشنواره‌های سینمایی و هنری ایران، آمادگی هنرمندان ایرانی برای حضور در رویدادهای قطری را اعلام کرد. صالحی همسایگی و روابط خوب دو کشور را فرصتی برای توجه جدی‌تر به فرهنگ و هنر دانست و خواستار تداوم همکاری‌ها شد.

مصوبات اجباری نیست

غلامعلی حدادعادل، رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی، در نشست خبری آیین نکوداشت زبان و ادبیات فارسی اعلام کرد که مصوبات این فرهنگستان برخلاف دوره اول، الزامی و اجباری نیست. او تأکید کرد که هدف، اجبار نویسندگان و اهل ادب به استفاده از واژه‌های مصوب با فشار قانون نیست، بلکه ترویج آن‌ها از طریق همکاری با رسانه‌ها و تقدس‌سازنده است. این نشست به مناسبت روز پاسداشت زبان فارسی و بزرگداشت فردوسی (۲۵ اردیبهشت‌ماه) برگزار شد. حدادعادل از تبدیل این روز به رویدادی گسترده‌تر خبر داد و گفت که امسال علاوه بر جشن رسمی، همایش‌های علمی و ادبی با حضور پژوهشگران و استادان غیرایرانی عضو فرهنگستان برگزار می‌شود. حدادعادل با اشاره به انقطاع نسبی در زبان فارسی، بر لزوم آموزش صحیح زبان در مدارس تأکید کرد.

جهان سینما در برابر تعرفه ترامپ

اعلام طرح دونالد ترامپ برای اعمال تعرفه ۱۰۰ درصدی بر فیلم‌های خارجی، صنعت سینمای جهان را به واکنش واداشته است. این تعرفه، هزینه پخش فیلم‌های غیرآمریکایی در آمریکا را دو برابر می‌کند؛ برای مثال، فیلمی با ارزش پنج میلیون دلار، پنج میلیون دلار دیگر مالیات خواهد داشت. مؤسسه فیلم بریتانیا (BFI) ضمن همکاری با دولت بریتانیا برای بررسی جزئیات، بر حفظ شراکت با آمریکا تأکید کرد. متیو دینر، از انجمن تهیه‌کنندگان استرالیا، این طرح را نگران‌کننده خواند و بر تقویت تولید داخلی تأکید کرد. نخست‌وزیر نیوزیلند نیز از دفاع قوی از صنعت فیلم خبر داد. کمیسیون فیلم اسپانیا هشدار داد که این تعرفه‌ها به تجارت آزاد سینمایی آسیب می‌زند و خواستار استراتژی دفاعی اتحادیه اروپا شد. کارشناسان معتقدند که این طرح، بدون حل مشکل هزینه‌های تولید در آمریکا، به مخاطبان فیلم‌های هنری آسیب می‌رساند و به جای تشویق تولید داخلی، موانع تجاری ایجاد می‌کند.

چند روز کتاب در صدر

سی‌وششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

به عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای فرهنگی کشور آغازه کارکرد

نرگس کیانی

خبرنگار گروه فرهنگ

متن و حاشیه اخبار سی‌وششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، از نیمه دوم دی‌ماه سال گذشته که سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در حکمی محسن جوادی، سرپرست معاونت امور فرهنگی این وزارتخانه را به‌عنوان رئیس نمایشگاه منصوب کرد تا امروز، چهارشنبه ۱۷ اردیبهشت‌ماه که محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی برای افتتاح آن به مصالای امام خمینی (ره) رفت، در صدر خبرهای حوزه کتاب بوده است. نخستین دوره برگزاری نمایشگاه کتاب در دولت مسعود پزشکیان، با همه تغییرات و فرازونشیب‌هایش، زیر نظر شورای برگزار می‌شود که ریاست آن برعهده محسن جوادی است. رئیس و اعضای شورای سیاست‌گذاری نمایشگاه سی‌وششم، نام این دوره را با تغییراتی پیوند داده‌اند که از جمله مهم‌ترین و البته پرسررُصدترین آن‌ها، ممانعت از حضور کتابفروشی‌ها در نمایشگاه است؛ تصمیمی که به‌رغم اعتراضات صورت‌گرفته به آن به‌گفته ابراهیم حیدری، مدیرعامل خانه کتاب و ادبیات ایران، همچنین قائم‌مقام و سخنگوی نمایشگاه، به‌دلائل فنی و اجرایی و با در نظر گرفتن «منافع ناشران»، گرفته شده است. دیگر اتفاقی که نام نمایشگاه کتاب را به صدر اخبار حوزه کتاب برد، تغییر چندین‌باره نام «مهمان ویژه» این رویداد بود تا این که سرانجام قرعه به‌نام عراق افتاد. این که برگزاری نمایشگاه کتاب چه میزان برای دولت آب می‌خورد؟ نیز سوالی بود که در روزهای پایانی اسفندماه سال گذشته، پس از انتشار عمومی ریزه‌ریزه و درآمدهای نمایشگاه سی‌وپنجم به میان آمد. سوالی که پاسخ آن، توضیحات اعتراض‌آمیز یاسر احمدوند، معاون فرهنگی پیشین و رئیس سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را به‌همراه داشت. اعتراض به نحوه بازنامایی حضور زنان در پوستر نمایشگاه و استقبال ابراهیم کریمی‌زنجانی، رئیس اتحادیه‌ناشران و کتابفروشان تهران از واسپاری بخشی از امور اجرایی نمایشگاه به صنف ناشران ازجمله دیگر خبرهایی بود که نام دوره سی‌وششم را به سرخط خبرهای حوزه کتاب تبدیل کرد. برگزاری نخستین «فلوشپ نشر تهران» هم‌زمان با سی‌وششمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، از ۲۲ تا ۲۵ اردیبهشت‌ماه با هدف «تقویت حضور نشر ایران در عرصه جهانی و ایجاد ارتباط میان ناشران خارجی و داخلی با تمرکز بر ادبیات و تصویرگری کودک و نوجوان» و غیبت دنباله‌دار ناشرانی که چندسالی است با اهدافی چون «جولگیری از تضییع حقوق مراکز پخش و کتابفروشی‌ها در پی فروش مستقیم کتاب توسط ناشر»، از حضور در نمایشگاه خودداری می‌کنند نیز ازجمله دیگر خبرهایی بود که کنار نام دوره سی‌وششم نشست.

سی‌وششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از ۱۷ تا ۲۷ اردیبهشت‌ماه با شعار «بخوانیم برای ایران» به‌صورت فیزیکی در محل مصالای امام خمینی (ره)، همچنین به‌صورت مجازی در سامانه book.icfi.ir در حال برگزاری است. ناشران حاضر در این دوره، در فضایی به وسعت ۷۵ هزار مترمربع جانمایی شده‌اند. طبق گفته ابراهیم حیدری، براساس آمار، ۲ هزار و ۳۶۳ ناشر در نمایشگاه سی‌وششم حضور دارند؛ ۲ هزار و ۳۲۶ ناشر در بخش حضوری و مجموع ناشران در بخش مجازی. فعالیت جدی دست‌اندرکاران برگزاری تازه‌ترین دور نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، با انتشار فراخوان ثبت‌نام ناشران از اسفندماه سال گذشته آغاز شد. اگرچه همین اتفاق باطبع فرآیند اجرایی نمایشگاه را با تأخیر توأم ساخت اما چنان‌چه در نشست خبری این رویداد مطرح شد، غرغه‌ها برای چیدمان کتاب توسط ناشران به‌موقع آماده و به ناشران تحویل داده شد تا به‌قول یاسر احمدوند، جمعیت کتاب دوباره بیاید به تماشا و کتاب و هر چه بسته به آن است، ارج باید ولو به‌قدر چند روز.

ریزه‌ریزه‌ها و درآمدهای بحث‌برانگیز

«ما کسی را متهم نمی‌کنیم که زیاده‌هزینه کرده است اما رویکردی که برای آینده انتخاب کرده‌ایم این است که از هزینه‌ها بکاهیم.» این بخشی از پاسخ محسن جوادی به خبرنگاران در نشست خبری سی‌وششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران درخصوص هزینه‌های صورت‌گرفته برای این رویداد فرهنگی بود. او با بیان این که با وجود افزایش میزان تورم تلاش کرده‌اند هزینه‌ها را کم کنند افزود، این به آن معنا نیست که از کیفیت کار بکاهند. او همچنین از اعتقادش به لزوم افزایش دوبرابری ثن خرید کتاب و اهمیت شفافیت‌سازی گفت. اشاره جوادی درواقع به گزارشی از ریزه‌ریزه‌ها و درآمد برگزاری سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در سال ۱۴۰۳ بود که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر کرد و براساس آن اعلام شد، مجموع هزینه‌های نمایشگاه ۲۲۶۸۱۹۹ میلیون ریال بوده است. گزارشی که اعتراض یاسر احمدوند، معاون فرهنگی پیشین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس سی‌وپنجمین دوره نمایشگاه کتاب تهران را به‌همراه داشت. تا جایی که در یادداشتی که در اختیار یکی از رسانه‌ها گذاشت، نوشت: «یارانه، کمک دولت است، هزینه نیست و هرچقدر بیشتر شود خوب است، عالی است. پس یارانه را با هزینه جمع نیندید و ننویسید هزینه نمایشگاه بیش از ۲۲۰ میلیارد تومان شد، نخیر. هزینه نمایشگاه ۱۳۲ میلیارد تومان بود؛ به‌تقریب، یارانه نمایشگاه هم حدود ۹۵ میلیارد تومان بود.»

این ایرادی بود که در نشست خبری نمایشگاه سی‌وششم از سوی ابراهیم حیدری، قائم‌مقام و سخنگوی این رویداد نیز مورد پذیرش قرار گرفت. او با درست خواندن اصل هزینه‌ها در این مورد گفت، ما هزینه‌ها و یارانه‌ها را تفکیک نکردیم و این ایراد وارد است، اما

اصل هزینه درست است. طبق آن چه در نشست خبری نمایشگاه سی‌وششم مطرح شد، در این دوره شاهد اختصاص ثن بیشتر و افزایش یارانه‌ها به‌منظور حضور بیشتر مردم و ناشران در نمایشگاه کتاب هستیم. هرچند برای مقایسه ریزه‌ریزه‌ها و درآمدهای همواره بحث‌برانگیز آن باید منتظر پایان این رویداد و شفاف‌سازی مورد اشاره محسن جوادی، سرپرست معاونت امور فرهنگی، رئیس نمایشگاه سی‌وششم و رئیس شورای سیاست‌گذاری این دوره ماند.

تغییر چندباره نام «مهمان ویژه»

حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب با عنوان «مهمان ویژه» فرصتی است تا کشور منتخب بتواند از خود، چشم‌اندازی ادبی شامل تاریخ و فرهنگ‌اش به نمایش بگذارد. عنوان «مهمان ویژه» نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران «اولین بار در بیست‌وهفتمین دوره این رویداد (۱۳۹۳) در کنار نام افغانستان نشست. از دوره بیست‌وهشتم تا دوره سی‌وپنجم عمان، روسیه، ایتالیا، صربستان، چین، قطر، تاجیکستان و یمن به‌عنوان «مهمان ویژه» حضور داشتند. در این میان ترکیه ازجمله کشورهایی بود که نامش دوبار به‌عنوان «مهمان ویژه» مطرح شد. بار نخست در آذرماه ۱۳۹۸، پیش از شیوع ویروس کرونا و قبل از آن که سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران تعلیق شود و بار دوم در روزهای پایانی سال ۱۴۰۲ که محمد مهدی اسماعیلی، وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کرد، ترکیه در نمایشگاه کتاب سال ۱۴۰۴ «مهمان ویژه» نمایشگاه خواهد بود. بهمن‌ماه سال گذشته اما با وجود تفاهم‌نامه ذکرشده با کشور ترکیه، نام هند به‌عنوان «مهمان ویژه» مطرح شد و سرانجام نیمه دوم اسفندماه سال گذشته خبر آمد که در دیدار محسن جوادی با احمد فکاک البدرانی، وزیر فرهنگ و گردشگری جمهوری عراق، توافق شده است که عراق در سی‌وششمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به‌عنوان مهمان ویژه حضور داشته باشد.

حاشیه‌های فلوشپ نخست

سال گذشته در سی‌وپنجمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران اعلام شد، «پیش‌برآمدی بر فلوشپ» هم‌زمان با این رویداد و فلوشپ اصلی در پاییز برگزار خواهد شد. هرچند درنهایت باتوجه به تغییرات ایجادشده و رفت‌وآمد دولت‌ها، موضوع مسکوت ماند و سرانجام اعلام شد که این اتفاق در نمایشگاه سی‌وششم رخ خواهد داد. براساس آن چه در سایت فلوشپ تهران آمده است، «نخستین فلوشپ نشر تهران رویدادی است که همکاران مختلف را گرد هم می‌آورد؛ از جمله وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دبیرخانه گرنت ترجمه و نشر ایران، انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و نوجوان و آژانس ادبی و ترجمه اینترنات نیز با ما همکاری دارند. تمام دست‌اندرکاران این رویداد سعی می‌کنند تا با یک تلاش منسجم تبادلات فرهنگی و خلاقیت را توسعه دهند. این فعالیت

